

Toelichting Kindpakket 2018

De gemeente Woudenberg ontvangt vanaf 2017 via de algemene uitkering structurele middelen voor armoedebestrijding onder kinderen. In 2017 ging het om een bedrag van € 40.500,-. Onderstaand het proces dat wij doorlopen hebben en de overwegingen die we gemaakt hebben om tot planvorming te komen voor de besteding van deze gelden.

Proces

Onderzoek KWIZ

Het traject is gestart met een onderzoek, uitgevoerd door KWIZ. Door middel van dit onderzoek wilden wij inzicht krijgen in wie tot de doelgroep behoren, waarom een deel van de doelgroep geen gebruik maakt van de huidige minimaregelingen en welke (andere) behoeften er zijn. In de zomer van 2017 is een vragenlijst verspreid onder inwoners met een laag inkomen. Hierbij zijn ook PLANgroep en Schuldhulpmaatje betrokken. De uitkomsten van het onderzoek worden behandeld in het onderzoeksrapport dat wij van KWIZ hebben ontvangen. Uit het onderzoek kwam onder andere naar voren dat veel ouders met een minimuminkomen behoefte hebben aan een fiets voor hun kinderen, dat er behoefte is aan kleding en dat ouders graag verse groente en fruit willen kopen voor hun kinderen. Dit vindt men nu te duur. Op de vragenlijst was voor inwoners ook de mogelijkheid om hun contactgegevens achter te laten, wanneer zij bereid waren verder met de gemeente mee te denken.

Raadplegen inwoners

De inwoners die hun gegevens hadden achtergelaten op de vragenlijst zijn via een e-mail benaderd om deel te nemen aan een focusgroep. Er werden twee focusgroepen georganiseerd; één voor ouders met kinderen in de leeftijd 4-12 jaar en één voor ouders met kinderen in de leeftijd 12-18 jaar. Bij deze laatste groep waren de kinderen zelf ook welkom. Tijdens de focusgroepen werden de uitkomsten van het onderzoek van KWIZ als basis gebruikt, evenals plannen van omliggende gemeenten.

Tijdens deze focusgroepen werd ook de fiets voor kinderen genoemd. Ook is er gesproken over het vergoeden van een mobiele telefoon voor kinderen die op de middelbare school zitten, omdat deze vaak ook gebruikt worden om inzicht te hebben in huiswerk en roosters. Tevens kwam naar voren dat niet iedereen even goed bekend is met de huidige minimaregelingen en dat deze soms lastig te vinden zijn. Keuzevrijheid bleek belangrijk, niet iedereen heeft dezelfde behoeften.

Adviesraad Sociaal Domein

Het onderzoeksrapport van KWIZ is ook besproken in een vergadering van de Adviesraad Sociaal Domein. Aan hen zijn ook specifiek vragen gesteld over de besteding van de gelden. De Adviesraad gaf aan dat inwoners ook goed geïnformeerd dienen te worden over niet-gemeentelijke regelingen als het Burgerinitiatief en het Jeugdfonds De Boom. Over het algemeen was de Adviesraad positief over het onderzoek en waren zij blij met de inzichten die dit geeft. Bij de keuze voor nieuw beleid wordt aangegeven dat er gekeken dient te worden naar de doelstellingen van de gemeente, zoals participatie en positieve gezondheid. Ook wordt de tip meegegeven om de aanvraagprocedure te vergemakkelijken, maar wel om verantwoording te blijven vragen.

Door middel van bovengenoemd onderzoek, de focusgroepen en de input van de Adviesraad hebben wij geprobeerd een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de

behoefden en mogelijkheden voor de besteding van de middelen voor armoedebestrijding onder jongeren.

Overwegingen & dilemma's

Na het onderzoek, intern overleg en gesprekken met inwoners en de Adviesraad is gebleken dat er nog een aantal zaken is waarbij het belangrijk is de plus- en minpunten goed uiteen te zetten. Belangrijk uitgangspunt is in elk geval dat het proces voor de inwoner zo eenvoudig mogelijk moet zijn. Er wordt gestreefd naar een eenvoudiger proces dan nu het geval is. Tevens is de wens het bereik van de minimaregelingen te vergroten.

Kindpakket versus Jeugdsport- en cultuurfonds

Gedurende het traject betreffende de besteding van de middelen voor armoedebestrijding onder jongeren is ook een eventuele aansluiting bij het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds ter sprake gekomen. De plus- en minpunten zijn tegenover elkaar gezet om een duidelijk beeld te krijgen van de mogelijkheden en beperkingen die hierbij komen kijken. Zo zijn de fondsen bekend bij veel actoren, echter is het Loket De Kleine Schans in Woudenberg ook goed bekend. Vanuit zowel de inwoners als de Adviesraad Sociaal Domein is niet gevraagd om aansluiting bij het Jeugdsport- en cultuurfonds. Bij het Jeugdsport- en cultuurfonds is het mogelijk om aanvragen te doen via intermediairs, waar dit bij de gemeentelijke regelingen alleen via het Loket kan. Dit hopen we te ondervangen door meer bekendheid te geven aan de minimaregelingen van de gemeente. Daarnaast speelde het een grote rol dat juist door het creëren van een uitgebreid Kindpakket maximale keuzevrijheid voor de inwoners mogelijk wordt gemaakt. Door een Kindpakket aan te bieden inclusief sport en cultuur, worden ook de administratieve lasten geminimaliseerd.

Vrijheid versus verantwoordelijkheid

Idealiter wordt er gekozen voor één groot Kindpakket, waar de huidige regelingen indirecte schoolkosten en vergoeding voor sport en culturele activiteiten in meegenomen worden. Zo wordt het voor de inwoners gemakkelijker gemaakt doordat ze maar voor één regeling een aanvraag hoeven te doen. Tevens is op deze manier de keuzevrijheid voor inwoners het grootst, aangezien zij zelf kunnen bepalen waar zij de vergoedingen uit het Kindpakket voor gebruiken. Aan de andere kant gaat het dan wel om een groot bedrag, waar inwoners redelijk vrij over kunnen beschikken. Het is hier lastig om de grens tussen vrijheid versus verantwoording te bepalen. Het is onwenselijk dat het gehele bedrag aan een dure mobiele telefoon wordt uitgegeven, anderzijds wil je als gemeente toch de keuzevrijheid bewaken. Als oplossing hiervoor maximeren we het bedrag dat uitgegeven mag worden aan een mobiele telefoon. Ook moeten kosten vanaf € 100,00 worden verantwoord.

Declareren versus administratieve lasten

Een tweede dilemma speelt op het terrein van verantwoording van de kosten. Enerzijds is het wenselijk dat er voor zowel inwoners als medewerkers zo min mogelijk administratie bij komt kijken, anderzijds moet het wel mogelijk zijn de uitgaven te controleren. Er is hier dan ook een spanningsveld tussen het al dan niet opvragen van declaratiebewijzen en de administratieve lasten die hierbij komen kijken. Als oplossing hiervoor hebben we ervoor gekozen om de eerste € 100,- van het Kindpakket standaard uit te betalen. Ouders dienen bij het aanvragen van het Kindpakket een indicatie te geven waar zij dit geld aan uit willen geven. Pas bij uitgaven boven dit bedrag wordt om

een verantwoording van de uitgaven gevraagd. In principe maken alle inwoners met een minimuminkomen kosten die binnen het Kindpakket vallen, waardoor het een logisch gevolg is een standaard bedrag al uit te betalen.

Grenzen versus groter bereik

Ook voor wat betreft de inkomensgrenzen van het Kindpakket zijn er verschillende voors en tegens om deze grenzen al dan niet aan te passen. Ergens moet de grens gesteld worden, maar anderzijds is de wens ook om zoveel mogelijk kinderen die in armoede leven te bereiken. Dit is ook het doel van de rijksmiddelen. Een oplossing kan zijn om stapsgewijs te werken. Zo kan er een splitsing worden gemaakt tussen de inkomens tot 110% van het wettelijk sociaal minimum en inkomens boven deze grens.

Natura versus geldbedrag

Een laatste discussiepunt is de vraag of het geld in natura besteed moet worden of dat het gaat om een geldbedrag. Het rijk heeft aangegeven dat de middelen zoveel mogelijk in natura moeten worden verstrekt, om te waarborgen dat de middelen ook echt bij het kind zelf terecht komen. Het in natura verstrekken staat echter op gespannen voet met keuzevrijheid. De beperkte hoeveelheid winkels in Woudenberg maakt dit ook niet eenvoudig realiseerbaar. We zouden dan kunnen kiezen voor een deel in natura, en een deel geldbedrag, wat echter de eenvoud en duidelijkheid van het aanvraagproces voor de inwoner niet ten goede komt. Ten slotte blijft misbruik altijd mogelijk, ook bij verstrekkingen in natura. Door uit te betalen op declaratiebasis voorkomen we dit misbruik.

Wij gaan er vanuit dat ouders/verzorgers altijd het goede willen voor hun kind, dat zij het beste weten wat hun kind nodig heeft en dat zij hierin de juiste beslissingen nemen. Kortom, dat zij daarin hun eigen verantwoordelijkheid nemen. Door een geldbedrag beschikbaar te stellen, hebben de ouders de vrijheid om het geld uit te geven aan dat wat hun kind nodig heeft.

Conclusie

De ingevulde vragenlijsten, de informatie van inwoners en de inbreng van de Adviesraad Sociaal Domein hebben ons inzicht gegeven in hoe de middelen voor armoedebestrijding onder jongeren het beste ingezet kunnen worden. De behoeften onder inwoners verschillen; zoveel mensen, zoveel wensen. Een Kindpakket inclusief sport en cultuur is een sterke, duidelijke en eenvoudige regeling voor minima met maximale keuzevrijheid en minimale administratieve lasten.

Door een uitgebreid Kindpakket samen te stellen, is er genoeg keuzevrijheid voor de inwoners om zelf te bepalen waar hun behoeften liggen. Er is voor gekozen de kosten te vergoeden van zaken zo uiteenlopend als een lidmaatschap voor een sportvereniging of een fiets tot aan een bioscoopbezoek of internetabonnement. Om zoveel mogelijk jongeren die opgroeien in armoede te bereiken, is er voor gekozen om voor de groep uit gezinnen met een inkomen tussen 110 en 120% van de geldende bijstandsnorm ook een bedrag beschikbaar te stellen. Om de administratieve lasten te verlichten wordt een bedrag van € 100,- standaard uitbetaald.

Met het nieuwe Kindpakket wil de gemeente Woudenberg er voor zorgen dat jongeren die opgroeien in armoede mee kunnen doen in de samenleving en zich daarin maximaal kunnen ontwikkelen. Door het uitgebreide pakket blijft er sprake van keuzevrijheid voor de inwoners.